

**Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
w Busku-Zdroju**

**STAN
SANITARNY
powiatu kazimierskiego
2024**

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Przedstawiam raport podsumowujący aktualny stan sanitarny powiatu kazimierskiego za rok 2024. Priorytetem dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej było monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu oraz podejmowanie działań wynikających z potrzeb bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

Raport ten przedstawia pełny obraz stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego poprzez monitorowanie zagrożeń epidemiologicznych, chemicznych i środowiskowych, którymi zajmuje się Państwowa Inspekcja Sanitarna. Opracowanie stanowi rzetelny, dobrze udokumentowany raport o bieżącym stanie sanitarnym, wskazując na najważniejsze zagrożenia, przyczyny ich powstawania oraz kierunki dalszych działań zapobiegawczych.

W raporcie znajdziecie Państwo szczegółowe oceny, wyniki, zestawienia statystyczne dotyczące poszczególnych obszarów życia publicznego, w tym warunków zdrowotnych żywności i żywienia, wody do spożycia, higieny pracy, chorób zakaźnych i zawodowych, jak również kwestie bezpieczeństwa sanitarnego podmiotów leczniczych, nauki i wychowania oraz wypoczynku. Wyniki pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Nadzorem objętych jest 31 837 mieszkańców powiatu kazimierskiego (stan na 30.06.2023 r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadził 561 kontroli, wydał 180 decyzji, nałożył 14 mandatów na kwotę 4 850 zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 2 801 badań laboratoryjnych, w tym 243 oznaczeń chemicznych, 1 192 oznaczeń fizycznych i 5 799 oznaczeń mikrobiologicznych.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska, basenów, pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów.
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych.

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań. W laboratorium został przeprowadzony w 2024 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audyt zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005 r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje również zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne mieszkańców powiatu kazimierskiego w 2024 roku (podobnie jak w latach ubiegłych), pozostawało na wysokim poziomie.

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-busko-zdroj

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12 a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz.338 ze zm.).

Z upoważnienia
Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego
w Busku-Zdroju
mgr inż. Grzegorz Wojciechowski

SPIS TREŚCI	Str.
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	5
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	10
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	14
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	16
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	20
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	23
VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	27
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	35
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	48
X. PODSUMOWANIE	60

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Analizując sytuację epidemiologiczną monitorowanych chorób zakaźnych w powiecie kazimierskim w 2024 r. na szczególną uwagę zasługują:

- znaczący wzrost zachorowań na krztusiec,
- wzrost zachorowań na płonicę (szkarlatynę),
- ponowny wzrost zarejestrowanych przypadków zachorowań na boreliozę.

Zagrożenia związane z koronawirusem SARS-CoV-2 zaczęły pojawiać się w marcu 2020 r. Pierwszy przypadek zakażenia tym wirusem zarejestrowano w powiecie kazimierskim 19 marca 2020 r.

W 2024 r. na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono 126 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2. 23 osoby spośród zakażonych było hospitalizowane. W 2023 r. na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono 162 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2. 20 osób spośród zakażonych było hospitalizowanych.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2022-2023 w roku **2024** mieszczą się w średniej krajowej i utrzymują się na poziomie z roku 2023.

W roku **2024** nastąpił **wzrost** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2023 w powiecie kazimierskim zarejestrowano **71** przypadków ospy wietrznej, natomiast w roku **2024** zarejestrowano **95** przypadków ospy wietrznej.

W **2024 r.** odnotowano **spadek** zachorowań wywołanych przez **Salmonellę**.

W **2023 r.** odnotowano 13 zachorowań wywołanych przez Salmonellę w roku **2024** zarejestrowano **9 zachorowań na Salmonellę**.

przy zapadalności - w 2023 r. 40,8/100 tys. dla powiatu i 19,8/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 26,09/100 tys. w kraju.

- w **2024 r.** 28,26/100 tys. dla powiatu i 16,2/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 26,09/100 tys. w kraju.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2024 nie zarejestrowano żadnego** przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu B. analogicznie jak roku 2023. Natomiast w roku **2024 nie zarejestrowano żadnego** przypadku zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C podobnie jak w roku 2023.

W **2024 r.** w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano **żadnego** przypadku zachorowania na WZW B, podobnie w 2023 r. nie zarejestrowano **żadnego przypadku** zachorowania na WZW B – :

przy zapadalności - w 2023 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 1,36/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 8,26/100 tys. w kraju.

- w **2024 r.** 0,00/100 tys. dla powiatu i 1,96/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 8,34/100 tys. w kraju.

W **2024 roku** w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C, także w 2023 r. –: nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C przy zapadalności – w 2023 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 3,83/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 8,67/100 tys. w kraju.

- w **2024 r.** 0,00/100 tys. dla powiatu i 3,0/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 3,67/100 tys. w kraju.

W **2023 roku** nie zarejestrowano **żadnego zachorowania na WZW A** w powiecie kazimierskim.

Analizując współczynnik zapadalności na Boreliozę w **2024 r.** w odniesieniu do roku 2023 **nastąpił niewielki wzrost zarejestrowanych przypadków boreliozy** w powiecie kazimierskim w w/w okresie czasu. W 2023 roku zarejestrowano 5 przypadków boreliozy, natomiast w **2024 roku zarejestrowano 6 przypadków boreliozy.**

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Zapadalność dla powiatu w 2023 r. – 15,7/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 51,47/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 66,96/100 tys. mieszkańców.

w **2024 r.** zapadalność dla powiatu wynosiła – 18,84/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 53,01/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 66,96/100 tys. mieszkańców.

W roku **2024** nastąpił **znaczny wzrost** zachorowań na płonicę (szkarlatynę). W 2023 roku zarejestrowano **11** przypadków płonicy w powiecie kazimierskim, a w **roku 2024** - **17** przypadków.

- w 2023 r. – dla powiatu 34515/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 109,69/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 66,96/100 tys. mieszkańców
- w **2024 r.** – dla powiatu 53,39,15/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 109,69/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 66,96/100 tys. mieszkańców

W **2024** roku nastąpił również wzrost zachorowań na **krztusiec**. W 2023 roku w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano żadnych zachorowań na krztusiec, natomiast w **roku 2024** zarejestrowano **13 przypadków** krztuśca.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje poniższe zestawienie w tabeli.

Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2024 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie kazimierskim.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2024 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2023 r.
BCG	2024	Szczepienie noworodkowe	100%	96,9 %
Szczepienie p/WZW B	2024	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	89,04%	87,82 %
	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,75%	93,81 %
DTP (blonica, tężec, krztusiec)	2024	Szczepienie pierwotne	37,0%	41,21%
	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,4%	95,71%
Hib (przeciwko haemophilus influenzae)	2024	Szczepienie pierwotne	37,0%	41,2%
	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,4%	95,71%
Zakażenia Streptococcus Pneumoniae	2024	Szczepienie pierwotne	60,3%	60,61%
	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	97,7%	98,57%
Zakażenia Rotawirusowe	2024	Szczepienia podstawowe	62,3%	71,5%
Odra, świnka, różyczka	2023	Szczepienie pierwotne	78,2%	76,19 %
DTaP + Polio	2019	Szczepienie I przypominające	80,2%	56,2%
Odra, świnka, różyczka	2015 (10 rok życia)	rewakcyacja	97,3%	99,5%
blonica + tężec+ krztusiec (14 rok życia)	2011	Szczepienie II przypominające	83,71%	82,08%
Td blonica + tężec (19 rok życia)	2006	Szczepienie III przypominające	82,35%	85,22%

Na terenie powiatu kazimierskiego w 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził 1 postępowanie egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, które zakończyło się zaszczepieniem dzieci.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

W **2017** r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadzi **2** postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W **2018 roku nastąpił ponowny wzrost liczby** rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. PPIS w Busku-Zdroju w 2018 r. prowadzi **3** postępowania egzekucyjne wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci, z czego w **1** przypadku dziecko zostało zaszczepione 1 postępowanie **zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W jednym przypadku postępowanie jest w toku. W **2019 r.** do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku -Zdroju zgłoszono **3** nowe środowiska antyszczepionkowe z terenu powiatu kazimierskiego. 1 dziecko zostało zaszczepione . W stosunku do pozostałych **2** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju prowadzi postępowanie egzekucyjne. W 2021 r. zgłoszono 4 nowe środowiska uchylające się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2. W **2022 roku** do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu kazimierskiego 9 nowych środowisk uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W **2023 roku** do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu kazimierskiego **20** nowych środowisk uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

W **2024** roku do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu kazimierskiego **18** nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień dzieci. W wyniku działań Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju uzupełniono brakujące szczepienia u 4 dzieci i w związku z tym postępowanie egzekucyjne wobec rodziców małoletnich zostało umorzone. Natomiast **10 postępowań zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego.

W **2024 r. wzrosła** liczba osób szczepionych przeciwko wścieklźnie ponarażeniowo. W roku 2023 było **12** osób szczepione ponarażeniowo, natomiast w roku **2024** było **14 osób** zaszczepionych przeciwko wścieklźnie ponarażeniowo .

Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2023 - 2024

Lp.	ROK	Powiat kazimierski	
		Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
1.	2023	5	15,7
2.	2024	6	18,8
Liczba ludności w powiecie w 2023 r.		31 837	
Liczba ludności w powiecie w 2024 r.		31 837	

Współczynnik zapadalności na chorobę k = 100 000

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2023-2024 odnotowano **większą liczbę** zachorowań w **2024 r.** niż w roku 2023 .

W **2023 roku**, w okresie od 01.01.2023 r. do 30.06.2023 r. w meldunkach MZ-55 zgłoszono 361 zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę. Dodatkowo w meldunkach MZ-56 zgłoszono 4 przypadki grypy **typu A potwierdzonych testami PCR** z czego 4 osoby hospitalizowano. Wśród zarejestrowanych przypadków grypy było 1 dziecko do lat 14 w tym 1 hospitalizowane. Ponadto zgłoszono 14 przypadków grypy potwierdzonej testami antygenowymi. W **2024 roku** w meldunkach MZ-56 rejestrowano tylko przypadki grypy potwierdzonej testami PCR lub antygenowymi. Zarejestrowano **191** przypadków potwierdzonej grypy A, z czego 32 osoby były hospitalizowane.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym na terenie **powiatu kazimierskiego** nadzorem sanitarnym objęto 5 - urządzeń wodnych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia:

- 4- wodociągów publicznych (w tym sieć Działoszyce, ujęcie Płużki)

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

- 1- wodociąg komercyjny

Ponadto kontrolowano sieci wodociągowe zaopatrywane z ujęć znajdujących się na innych powiatach tj. Stary Korczyn i Pałecznicza.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku - Zdroju skontrolował na terenie powiatu kazimierskiego wszystkie urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę tj. 4 - wodociągów publicznych oraz 1 - wodociąg komercyjny tj.: wodociąg Polan Krzczonów, który w ograniczonym zakresie zaopatruje w wodę ludność w ramach sieci wodociągowej publicznej.

Przedmiotem kontroli był stan sanitarny urządzeń wodnych, w tym w szczególności ujęć wody oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach realizowanego monitoringu jakości wody.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

2.1. Wodociągi o produkcji < 100 m³/d - brak wodociągów

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000 m³/d (3 obiekty, 5,189 tys. ludności)

1. Rosiejów, gm. Skalbierz
2. Czarnocin, gm. Czarnocin
3. Stojanowice, gm. Bejsce

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000 m³/d (1 obiekt, 18,985 tys. ludności)

1. Działoszyce - sieć (wliczona do powiatu Kazimierza Wielka)

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

1. Wodociąg lok. POLAN-Krzzonów, PlantiCo-Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki Sp.zo.o. Zakład Hodowlano nasienny POLAN (150 osób)

2.5. Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry. Zawsze w przypadkach gdy woda nie odpowiada wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczyna postępowanie administracyjne.

Na terenie powiatu kazimierskiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrał do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – 23 prób wody.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Analizy urzędowej kontroli wody wykazały:

- kwestionowano w 2 przypadkach jakość fizykochemiczną wody (incydentalnie odnotowano podwyższony żelaza i mętności) w urządzeniu zbiorowego zaopatrzenia – sieć Działoszyce, oraz podwyższoną wartość dla chloroformu w sieci Stary Korczyn).

Tab. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Kazimierza Wielka (5)	Działoszyce	2	1	1 x wynik nieprawidłowy Żelazo, Mętność	-
	Pałecznicza	2	-	-	-
	Stary Korczyn	-	-	-	-
Bejsce (2)	Stojanowice	2	-	-	-
	Stary Korczyn	-	-	-	-
Czarnocin (5)	Czarnocin	4	1	-	-
Opatowiec (5)	Stary Korczyn	2	1	1 x wynik nieprawidłowy Chloroform	-
	POLAN Krzczonów	2	-	-	-
Skalbmierz (6)	Działoszyce	1	-	-	-
	Rosiejów	4	1	-	-
	Razem: 23	19	4	2	-

Na podstawie art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał oceny wszystkich wyników badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty. Wszystkie nadzorowane wodociągi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „oceny bieżące jakości wody” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

Stan sanitarny urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę został oceniony na koniec roku jako dobry.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii legionella. Jakość ciepłej wody użytkowej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „ciepłej wody użytkowej” wykonuje badania pod kątem występowania bakterii *Legionella sp.* w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących świadczenia zdrowotne, działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnym i całodobowym.

W 2024r. kontrolowano dwukrotnie jakość ciepłej wody użytkowej w Szpitalu Powiatowym w Kazimierzy Wielkiej przy ul. Partyzantów 12.

Jakość ciepłej wody nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, obecności bakterii *Legionella sp.* – nie wykryto.

4. Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat kazimierski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – 23 prób wody (19 prób w ramach monitoringu kontrolnego - parametry z gr. A i 4 w ramach monitoringu przeglądowego - parametry z gr. A i B).

Na koniec roku 2024, na terenie powiatu kazimierskiego - jakość wody w wszystkich kontrolowanych urządzeniach oceniono jako odpowiadającą wymogom sanitarnym.

Na terenie powiatu kazimierskiego występuje pełne uzbrojenie terenu w sieci wodociągowe, wszystkie gminy są zwodociągowane (występują pojedyncze gospodarstwa nieposiadające przyłączy wody, bo nie chcą korzystać z publicznego zaopatrzenia w wodę lub względy techniczne nie pozwoliły na wykonanie przyłączy).

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju realizuje profilaktykę w zakresie ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),
- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach),
- uzgadniał warunki zabudowy,
- uzgadniał lokalizację inwestycji celu publicznego.

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

W 2024 roku wydano 16 opinii na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Opinie obejmowały postępowania w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2024 roku wydano ogółem 2 opinie o dokumentacjach projektowych. Analiza opiniowanych dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z nieznamomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst jednolity Dz. U z 2022 r. poz. 1225 ze zm./) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2024 roku wydano 20 opinii w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

W 13 przypadkach stanowiska zajęto na podstawie przeprowadzonych oględzin, w pozostałych przypadkach na podstawie przedłożonej dokumentacji z ograniczoną czynnością kontrolną w terenie.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania stanowiska.

Stanowiska na pozostałych etapach procesu inwestycyjnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydawał opinie sanitarne na pozostałych etapach procesu inwestycyjnego w ilości 4 (opinie sanitarne dla obiektów placówki dydaktycznej, pracowni psychologiczno-pedagogicznej, opinie na temat zaproponowanego zabezpieczenia warunków higieniczno-sanitarnych dla przeprowadzenia imprezy masowej oraz opinia nt. oceny higienicznej dla materiału i wyrobu stosowanego w procesach uzdatniania wody).

Uzgadnianie warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku – Zdroju działając w trybie art. 53 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dokonał 5 uzgodnień warunków zabudowy, 9 lokalizacji inwestycji celu publicznego, w 171 przypadkach odstąpiono od zajęcia stanowiska.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej, główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, w tym szczególnie solaria) oraz hoteli i obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się 2 ustępy publiczne (skontrolowano - 2):

1. Ustęp publiczny w Kazimierzy Wielkiej
2. Ustęp publiczny w Skalbmierzu

W roku sprawozdawczym oceniono bieżący stan sanitarny obydwóch ustępów publicznych na terenie powiatu kazimierskiego - jako stan niebudzący zastrzeżeń, obiekty funkcjonują cały rok, posiadają ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń prowadzona prawidłowo.

2.2. Obiekty pomocy społecznej

Na terenie powiatu kazimierskiego nadzorowane są 4 obiekty funkcjonujące jako jednostki organizacyjne pomocy społecznej tj:

1. *Dom Pomocy Społecznej w Bejskach, Bejsce 230, 28-512 Bejsce*
2. *Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kazimierzy Wielkiej ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka*
3. *Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością, Morawiany 2, 28-512 Bejsce podlegająca pod Caritas Diecezji Kieleckiej*
4. *Dom dla bezdomnych – placówka zapewniająca całodobową opiekę podlegająca pod Caritas Diecezji Kieleckiej*

W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie **4 obiekty**. Kontrolowane placówki zapewniające całodobową opiekę - oceniono jako obiekty dobre, prawidłowo urządzone i wyposażone. Utrzymane w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym oraz porządkowym.

2.3. Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nie kontrolowano obiektów świadczące usługi noclegowe. Na terenie powiatu kazimierskiego istnieją 2 obiekty świadczące usługi hotelowe, które były kontrolowane w latach poprzednich.

2.4. Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usług.

W 2024r. na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadzono kontrole sanitarne w **8** zakładach usługowych.

Zakres kontroli obejmował sprawdzanie stosowania procedur określających zasady utrzymania higieny i właściwego reżimu sanitarnego, zasady przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji, a także prawidłowego postępowania z odpadami, zwłaszcza z niebezpiecznymi. W zakładach, których wykonywano zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek ludzkich szczególną uwagę przykładano do kwestii postępowania z narzędziami i sprzętem wykorzystywanymi przy świadczeniu usług w powyższym zakresie.

Sprawdzano również bezpieczeństwa pracowników i klientów salonu, ważności środków, magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w trzech obiektach typu „usługi fryzjerskie” oraz w jednym obiekcie świadczącym usługi tatuażu nałożono na właścicieli **4 mandaty** karne. oraz wydano **4 decyzje opłatową** za kwestionowane kontrole. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane w całości. Pozostałe skontrolowane obiekty w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

Ponadto we wszystkich skontrolowanych zakładach usługowych przestrzegane były przepisy ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2021r. poz. 276 ze zm.). Wśród zakładów ujętych w ewidencji przeważały zakłady fryzjerskie i zakłady kosmetyczne, najmniej liczną grupę stanowiły zakłady tatuażu.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Ponadto na terenie miasta i gminy Kazimierza Wielka przeprowadzono **1** kontrolę przystanków jako miejsc przeznaczonych do wsiadania lub wysiadania pasażerów. Obiekty kontrolowane (12 stanowisk) oceniono jako prawidłowo wyposażone i oznakowane.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

2.6. Cmentarze

Liczba obiektów w ewidencji 15.

W 2024r. na terenie powiatu kazimierskiego przeprowadzono kontrole sanitarno-techniczne 4 cmentarzy. Wszystkie kontrolowane obiekty na koniec okresu sprawozdawczego oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

Obowiązki nałożone decyzją PPIS w Busku - Zdroju w poprzednim roku sprawozdawczym zostały wykonane w całości.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Brak na terenie powiatu kazimierskiego

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów nadzorem PSSE w Busku - Zdroju obejmuje: tereny rekreacyjne, do których zalicza się place zabaw z piaskownicami, parki i zieleńce, zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi, obiekty sportu i kultury i inne.

W roku sprawozdawczym kontrolowano i oceniono **12** obiektów:

- 2 zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi,
- 1 obiekt sportowy,
- 4 piaskownice należące do SM w Kazimierzy Wielkiej,
- 1 obiekt typu Parki/zieleńce,
- 1 obiekt kultury,
- 1 parking,
- 1 obiekt - usług pogrzebowych,
- 1 siedziba UMiG.

W roku sprawozdawczym PPIS w Busku - Zdroju ocenił wszystkie obiekty jako odpowiadające wymogom sanitarnym. W zakresie prowadzonego postępowania w poprzednich latach wobec Stadionu Sportowego w Kazimierzy Wielkiej – wydano **1 decyzję** wygaszającą wszystkie nałożone zalecenia. Aktualnie w trakcie budowy jest nowy obiekt zaplecza stadionu.

2.9 Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe:

- **Stan sanitarny Kąpielisk**

W roku sprawozdawczym z terenu powiatu Kazimierza Wielka nie zgłoszono obiektów o statucie kąpieliska czy miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

– Stan sanitarny Pływalni

W ewidencji PSSE na terenie powiatu kazimierskiego znajduje się jeden obiekt kąpielowy:

1. Pływalnia Miejska w Kazimierzy Wielkiej – podlegającą Kazimierskiemu Ośrodkowi Sportu - obiekt kąpielowy, całoroczny.

Zarządca pływalni regularnie kontrolował jakość wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z ustalonym **harmonogramem**.

Ponadto w 2024r. PPIS w Busku - Zdroju kontrolował stan techniczny obiektu pływalni „Wodny Raj”. Stan sanitarno-techniczny obiektu oraz wszystkie badania jakości wody w nadzorowanych nieckach basenowych pływalni w Kazimierzy Wielkiej oceniono jako odpowiadające wymogom.

3. Wnioski

Priorytetem działań w okresie sprawozdawczym w obiektach użyteczności publicznej było przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności.

Wydano łącznie **5 decyzji** i nałożono **4 mandaty** karne na obiekty usługowe i użyteczności publicznej. Na koniec roku sprawozdawczego - bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu kazimierskiego, pod nadzorem PSSE w Busku Zdroju znajduje się 1 szpital:

- 1) Szpital Powiatowy w Kazimierzy Wielkiej ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka

Obiekt w roku sprawozdawczym kontrolowany, kompleksowa kontrola obiektu szpitalnego nie wykazała nieprawidłowości.

1.1 Zaopatrzenie w wodę

Szpital w Kazimierzy Wielkiej zaopatrywany w wodę przez wodociąg sieciowy Działoszyce, jakość wody odpowiada wymogom. Obiekt szpitala posiada również rezerwowe źródło wody – zbiornik rezerwowy, który kontrolowany jest w ramach kontroli wewnętrznej w zakresie wskaźnika - bakterii Legionella sp.

1.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów.

Odpady komunalne gromadzone w odpowiednich pojemnikach/kontenerach do czasu wywozu. Odpady odbierane przez Kazimierskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. ul. Budzyńska 2, 28-500 Kazimierza Wielka.

Odpady medyczne przechowywane zgodnie z opracowanymi procedurami, gromadzone są w pojemnikach lub workach w miejscu ich powstawania uwzględniając ich właściwości oraz sposób ich unieszkodliwiania. Następnie przekazywane do pomieszczenia magazynowania z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności, przez przeszkolony personel. Pomieszczenie magazynowania posiada powierzchnie zmywalne, wyposażone w urządzenie chłodzące, pozwalające na utrzymanie odpowiedniej temperatury. Częstotliwość wywozu odpadów - utrzymana prawidłowo.

1.3 Gospodarka bielizną szpitalną

Gospodarka bielizną szpitalną bez zastrzeżeń, wydzielone miejsca/magazyny bielizny czystej i brudnej. Pranie bielizny szpitalnej w pralni zewnętrznej, transport bielizny szpitalnej zapewnia pralnia.

1.4 Prosektoria

Pomieszczenia prosektorium szpitalnego kontrolowane w czasie kontroli kompleksowej obiektu szpitala. Kontrola w zakresie postępowania ze zwłokami nie wykazała nieprawidłowości.

2. Sanatoria – brak w ewidencji

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Na terenie powiatu kazimierskiego w ewidencji znajduje się łącznie 11 obiektów realizujących świadczenia zdrowotne.

Skontrolowano: 8

- Ośrodki zdrowia i przychodnie – **8 (skontrolowano - 5)**.
- Zakład opiekuńczo-leczniczy – **1 (skontrolowano 1)**.
- Inne zakłady (stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne) tj. Pogotowie w Kazimierzy Wielkiej - **1 (skontrolowano - 1)**. W tym 1 karetkę.
- Zakłady rehabilitacji leczniczej – **1** tj. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „REHAMED” Kazimierza Wielka ul. Kolejowa 27E (**skontrolowano - 1**).

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych, objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Kontrolowane Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady niebezpieczne posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów.

Przeprowadzone przez pracowników inspekcji sanitarnej kontrole placówek (ocenione na koniec roku sprawozdawczego) nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami, a w szczególności z odpadami pochodzenia medycznego.

3.3. Gospodarka bielizną

We wszystkich kontrolowanych placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej /szafy/. Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach lub we własnym zakresie /własne pralnie/. Praniu poddawane są głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane prześcieradła jednorazowego użytku.

Wnioski

W powiecie kazimierskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy, dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Zasadniczą tematyką w 2024 r. było prowadzenie nadzoru nad produktami biobójczymi, których użycie wzrasta w sezonie letnim (dezynfekcja basenów, zabezpieczanie ich przed wzrostem glonów i innych mikroorganizmów) z uwzględnieniem platform e-commerce, nadzór nad produktami biobójczymi, których zgodność z przepisami prawa jest kluczowa dla zapewnienia bezpieczeństwa ich stosowania (bezpośrednie narażanie na kontakt z substancjami o wysokiej toksyczności), ze szczególnym uwzględnieniem ich wykorzystania przez użytkowników nieprofesjonalnych, jak i stosowania profesjonalnego w działalności zawodowej.

Na terenie powiatu objętych nadzorem są 103 obiekty. W 2024 r. skontrolowano 15 obiektów.

Tabela 1

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2024 r.
5	4
6 – 20	5
21 – 50	2
51 – 100	4
101 – 250	-
>250	-
ogółem	15

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

1. Zakres kontroli warunków pracy

W 2024 r. przeprowadzono 17 kontroli w 15 zakładach zatrudniających 448 pracowników.

Tabela 2.

Temat	Liczba kontroli
Warunki pracy w zakładach	12
Czynniki biologiczne	1
Produkty biobójcze	4
Produkty kosmetyczne	1

Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego. Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.
5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.
7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najwięcej kontroli w 2024 r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Leśnictwo i pozyskiwanie drewna
- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Opieka zdrowotna

W 2024 r. najwięcej decyzji wydano w następujących branżach:

- Opieka zdrowotna

W 2024 r. najwięcej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
- Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Opieka zdrowotna
- Edukacja
- Pomoc społeczna z zakwaterowaniem

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2024 r. kontroli wydano 3 decyzje.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego.
2. Czynników biologicznych.

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach. Postępowań egzekucyjnych nie prowadzono.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN

W 2024 r. w powiecie kazimierskim stwierdzono przekroczenia NDN hałasu w 1 zakładzie tj.
- 1 zakład zajmujący się produkcją pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli, 1 osoba pracująca w przekroczeniach hałasu. Sporządzono plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

Przekroczenia NDN hałasu występują ponadto w 2 zakładach pracy, które stwierdzono w latach ubiegłych. W warunkach przekroczenia NDN hałasu pracują 53 osoby.

Zakłady te są objęte szczególnym nadzorem. Wprowadziły w życie program działań organizacyjno – technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, który jest na bieżąco monitorowany i doskonalony czego efektem są coraz mniejsze przekroczenia NDN hałasu oraz zwiększona ochrona pracowników przed hałasem /rotacja pracowników, szkolenia dla pracowników w celu zwiększenia świadomości pracowników jakie są skutki działania hałasu, szczegółowe badania lekarskie/.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy oraz całkowitą likwidacją niektórych zakładów.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDN czynników szkodliwych : wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne, kapitalne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2 Substancje i mieszaniny chemiczne

W 2024 r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 6 przypadkach skontrolowano mieszaniny chemiczne w zakładach je stosujących. Wydano 1 decyzję administracyjną w tym obszarze. Decyzja została wykonana.

3.3 Produkty biobójcze

Produkty, które zawierają co najmniej 1 substancję czynną przeznaczoną do niszczenia, odstraszania, unieszkodliwiania, zapobiegania w kontrolowany sposób organizmów szkodliwych poprzez działanie chemiczne lub biologiczne. W 2024 r. przeprowadzono ogółem 4 kontrole w 4 zakładach w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi. Ponadto przy okazji kontroli ogólnych warunków pracy sprawdzono również stosowanie produktów biobójczych w 4 zakładach. Decyzji nie wydawano.

Produkty miały ważne pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym i nie zawierały w swoim składzie niedozwolonych substancji.

3.4 Czynniki biologiczne

Zakłady, w których występuje najwięcej szkodliwych czynników biologicznych to: podmioty lecznicze, domy opieki społecznej, laboratoria diagnostyczne, ośrodki zdrowia, gospodarka ściekami i odpadami.

W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną w tym zakresie. Ponadto podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów przeprowadzono kontrole w 2 zakładach. Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą czynników biologicznych. Zarządzenia z decyzji wykonano.

3.5. Choroby zawodowe

W 2024 r. przeprowadzono 2 wizytacje w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 2 karty oceny narażenia zawodowego. Nie wydawano decyzji dotyczących chorób zawodowych.

4. Podsumowanie

W 2024 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzorowe w ramach programów wieloletnich oraz programów obejmujących krótsze okresy (np. nadzoru nad produktami biobójczymi, których użycie wzrasta w sezonie letnim).

W 2024 r. przekroczenia hałasu stwierdzono w 1 zakładzie pracy, w 2023 r. przekroczenia NDN hałasu stwierdzono również w 1 zakładzie. Brak tendencji wzrostowej w tym zakresie sprawia, iż warunki pracy pracowników poprawiają się z roku na rok.

W 2024 r. oraz w 2023 r. nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową w powiecie kazimierskim.

Brak chorób zawodowych oraz spadek nowych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wprowadzenie

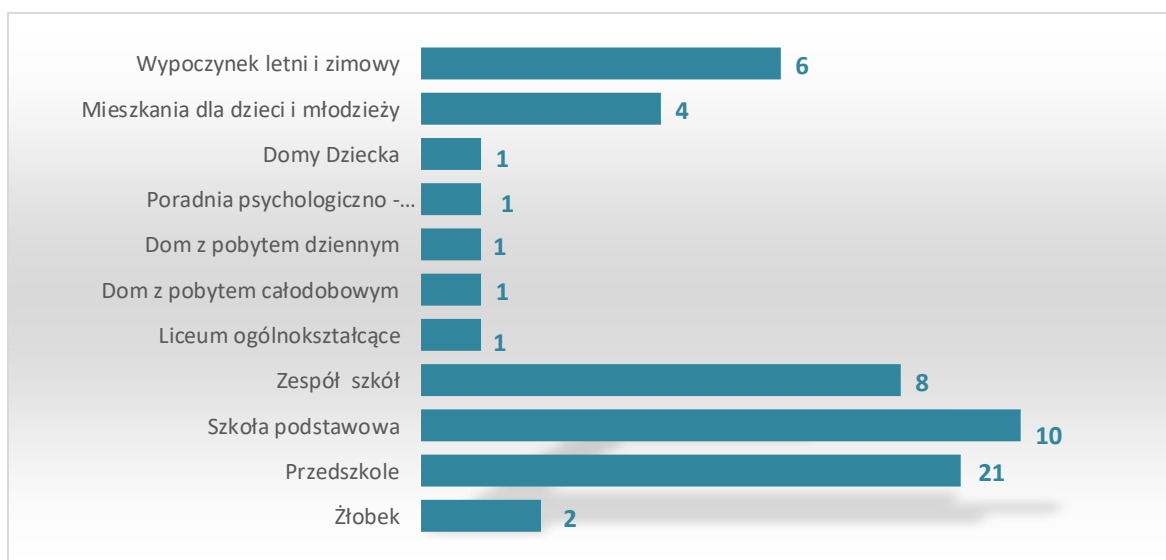
Działalność i kompetencje Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące:

- stanu sanitarno - higienicznego i technicznego placówek oświatowo – wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2024r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku - Zdroju znajdowało się 38 obiektów nauczania i wychowania oraz 6 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykaz placówek oświatowo wychowawczych nadzorowanych w 2024r. na terenie powiatu kazimierskiego

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno - higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie kazimierskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2024r. przeprowadzili ogółem 43 kontrole w obiektach nauczania i wychowania (żłobki, przedszkola, szkoły, placówka opiekuńczo –wychowawcza) i 6 placówek wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Kontrole placówek oświatowo – wychowawczych na terenie powiatu kazimierskiego

3. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

Zapewnienie w placówkach prawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia jest jednym z elementów profilaktyki. Bieżąca czystość, dobry stan techniczny powierzchni, instalacji, wentylacja, podłączenie do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, wyposażenie w wystarczającą liczbę urządzeń sanitarnych w odniesieniu do liczby osób korzystających oraz zapewnienie środków higieny osobistej składają się na podstawowe standardy higieniczne.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2024r. w placówkach nauczania i wychowania wydano 6 decyzje merytoryczne (dotyczące poprawy stanu sanitarnego i higienicznego ścian i sufitów w salach lekcyjnych, szatniach, korytarzach i salach gimnastycznych; stanu technicznego powierzchni boiska i parkingu, podłóg w salach dydaktycznych) oraz 3 decyzje przedłużające wykonanie zaleceń. Gminy niewykonanie decyzji tłumaczyły brakiem środków finansowych oraz wydatkowaniem środków na ogrzewanie szkoły.

Ponadto wykonywano prace konserwatorsko-porządkowe, które obejmowały generalne sprzątanie wszystkich pomieszczeń szkół, konserwację urządzeń sanitarnych, naprawę sprzętu szkolnego (krzesła/stoliki), porządkowanie terenów zielonych i boisk sportowych, pracowni komputerowych i innych pracowni zawodowych.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Nie nałożono mandatów karnych w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączone jest do sieci wodociągowej,
- wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej bądź gminnej,
- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (ponadnormatywna liczba uczniów w obiekcie),
- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich punktach wodnych.

5. Higiena procesu nauczania

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest bieżąca kontrola w zakresie zapewnienia prawidłowych warunków i odpowiedniej organizacji pracy ucznia w celu jego ochrony przed niekorzystnymi warunkami pobytu w placówce. W celu zintensyfikowania sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego w szkołach organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują również działania o charakterze prewencyjnym. Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowany na ochronę ucznia przed niekorzystnymi warunkami pobytu w placówce obejmuje m.in.:

- działania prozdrowotne, m.in. w zakresie profilaktyki wad postawy czy wad wzroku,
- monitoring w zakresie właściwej organizacji procesu nauczania np. higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych, odpoczynków w czasie trwania przerw międzylekcyjnych,
- promowanie dobrych praktyk, np. w odniesieniu do zapewnienia w placówce dostępu do wody przeznaczonej do spożycia.

W roku sprawozdawczym 2024r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce, w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

W 2023r. w szkołach i przedszkolach na terenie powiatu kazimierskiego prowadzono 3 kontrole pomiarów mebli szkolnych i przedszkolnych (przebadano 145 dzieci).

W trzech placówkach przeprowadzono analizę obciążenia uczniów ciężarem tornistra (83 dzieci).

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

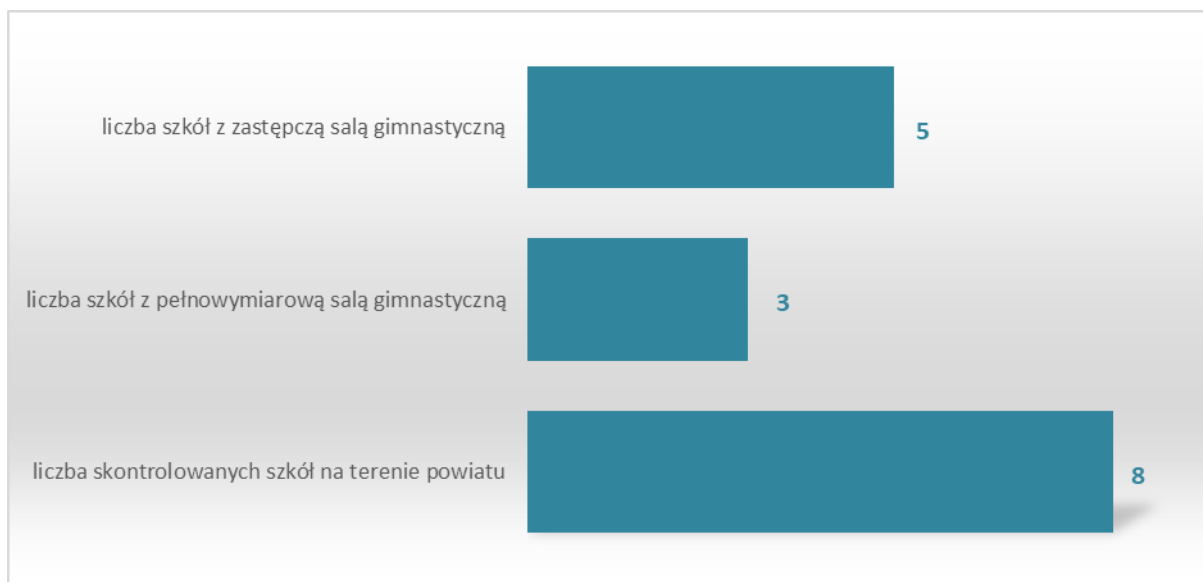
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31.12.2002r. (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia wagi plecaków. Z obowiązku tego na terenie powiatu kazimierskiego wywiązały się wszystkie kontrolowane szkoły. Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania podręczników i przyborów w szkole (w szafkach indywidualnych, zbiorowych, na półkach w regałach, w szatni w szafkach zamykanych szatniowych) uczniowie zabierają je do domu ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień nauki. Najczęściej z możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych korzystają uczniowie klas I-III szkoły podstawowej.

7. Warunki do prowadzenia zajęć WF

W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne , w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Na 8 skontrolowanych w 2024r. szkół z pełnej infrastruktury sportowej tj. szkolnego zespołu sportowego z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski korzysta 3 placówki. Pozostałe placówki zajęcia wychowania fizycznego realizują na zastępczych salach gimnastycznych.

Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2024r. na terenie powiatu kazimierskiego

Dane dotyczą wszystkich rodzajów skontrolowanych szkół w 2024r.

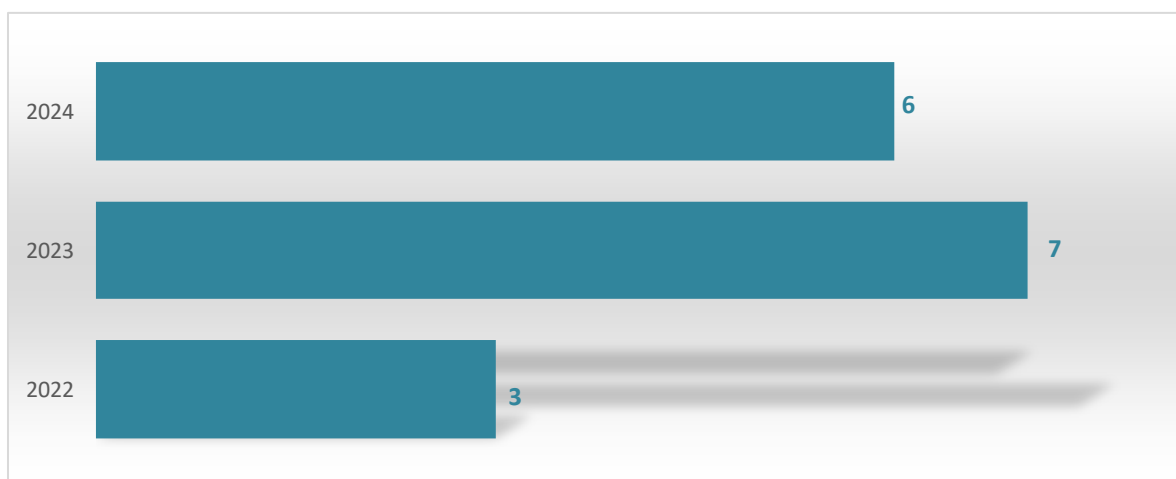
Placówki dysponujące szkolnymi zespołami sportowymi (hale sportowe) posiadają natryski które są czynne lecz nie są wykorzystywane po każdych zajęciach WF lecz tylko po dodatkowych zajęciach.

Ponadto 1 placówka dodatkowo korzystała z basenu w ramach zajęć wychowania fizycznego.

8. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2024r. na terenie powiatu kazimierskiego zorganizowano 5 kolonii w formie wyjazdowej (zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych) oraz 1 półkolonie w miejscu zamieszkania. Łącznie z wypoczynku skorzystało 281 dzieci.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie powiatu kazimierskiego

Organizatorzy na placówkach wypoczynku w formie wyjazdowej i w miejscu zamieszkania zapewniili prawidłowe warunki pobytu zgodnie z wytycznymi GIS, MEN i MZ tj; właściwe wyposażenie pokoi sypialnych, właściwe warunki sanitarno higieniczne całej bazy noclegowej w tym sanitariatów. Dzieci i młodzież podczas wypoczynku korzystała również z bazy sportowej dodatkowej tj; sale gimnastyczne, hale sportowe i baseny (podpisane umowy). W ramach wypoczynku dzieci miały organizowane również wycieczki wyjazdowe. Na placówkach wypoczynku zapewnione były odpowiednie warunki higieniczno sanitarne, nie został przekroczony limit, zapewniono dostateczną liczbę urządzeń sanitarnych, w kabinach ustępowych przy umywalkach prawidłowe wyposażenie w jednorazowe środki higieny osobistej, mydło do mycia rąk i środki dozwolone dezynfekcyjne. Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

9. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół skontrolowano 8 szkół)

Na terenie powiatu kazimierskiego podczas kontroli bieżących w roku 2024 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany jest w 5 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu dla 333 uczniów.

Wnioski

Na podstawie kontroli prowadzonych w ww. placówkach można stwierdzić, że placówki na bieżąco wdrażały wytyczne opracowywane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Zdrowia, dbały o czystość, porządek, przestrzeganie regulaminów i procedur, mając na uwadze bezpieczeństwo dzieci i pracowników.

Podczas działań kontrolnych w nadzorowanych placówkach zwracano uwagę nie jedynie na stan sanitarno - techniczny budynków, w tym pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, ale także oceniano stan przyległego terenu, jak również obszarów kontrolnych mogących bezpośrednio wpłynąć na rozwój psychofizyczny, jak i zaspokojenie podstawowych potrzeb uczniów (wentylacja, oświetlenie, miejsce na pozostawienie podręczników, dostęp do urządzeń). Wszystkie skontrolowane w 2024r. placówki oświatowo - wychowawcze zapewniły bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych kontroli dla poprawy stanu sanitarnego i technicznego obiektów w 2024r. wydano 6 decyzji administracyjnych podczas gdy w 2023r. wydano 3 decyzje. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania jest dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.

Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po każdych zajęciach wychowania fizycznego.

Dalszej poprawy wymaga w części placówek zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, włącznie z placami zabaw, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej. Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów jest nadal problemem głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach wybudowanych kilkadziesiąt lat temu.

W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.

Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo- wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono występujący problem braku

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).

Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie doposażone w nowe meble i wyposażenie tj; pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Poprawie uległa również infrastruktura do zajęć wychowania fizycznego. Co roku powstają nowe boiska i tereny sportowe oraz place zabaw przy szkołach, modernizowane są place zabaw przy placówkach przedszkolnych.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2024 roku nadzorem objętych było 828 obiektów (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 74 obiekty. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności, miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością na terenie powiatu kazimierskiego.

W 2024 roku wpisano do rejestru i wydano 30 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Wydano również 1 decyzję wykreślającą z rejestru obiektów nadzorowanych gospodarstwo rolne na wniosek właściciela. Na dzień 31.12.2024 r. w rejestrze figurują 382 podmioty o których mowa wyżej. 3 gospodarstwa rolne prowadzą Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego. 1 gospodarstwo prowadzi produkcję kiszonek z warzyw, tj. ogórka, buraka ćwikłowego, marchwi, 2 gospodarstwa prowadzą sortowanie, pakowanie oraz znakowanie owoców.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

4 podmioty prowadzą działalność w warunkach domowych: 3 podmioty działalność w zakresie przygotowywanie żywności w celu wprowadzania do obrotu tj.: ciasta, torty i babeczki z wykorzystaniem świeżych owoców w sezonie lub owoców mrożonych poza sezonem oraz kremów na bazie śmietany i na bazie jaj po procesie obróbki termicznej, 1 podmiot prowadzi działalność w zakresie obierania cebuli. W rejestrze zakładów nadzorowanych znajduje się również 1 obiekt prowadzący działalność w zakresie produkcji oraz sprzedaży wina gronowego z własnej uprawy.

W skontrolowanych obiektach:

przeprowadzono 89 kontroli i rekontroli sanitarnych,

wydano:

- 4 decyzje zarządzające opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP
- 1 decyzję zarządzającą poprawę stanu sanitarno-technicznego (usterkowa),
- 2 decyzje umarzające prowadzone postępowanie w sprawie zatwierdzenia obiektów (obiekty żywienia zbiorowego otartego i zamkniętego),
  - Nałożono 10 mandatów karnych na kwotę 4400,00 zł,

W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 10 kontroli w zakresie jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 3 próbki środków spożywczych pochodzenia roślinnego tj. 1 próbka pora, 1 próbka marchwi, 1 próbka korzeni buraka. Pobrane próbki badano w kierunku parametrów chemicznych – pestycydy – próbek nie kwestionowano.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przeprowadził 5 kontroli sanitarnych interwencyjnych u 5 nadzorowanych producentów produkcji pierwotnej w związku z otrzymanymi pismami przesłanymi przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Kielcach, a dotyczącymi stwierdzenia w pobranych przez ww. inspekcję próbkach płodów rolnych substancji czynnych, które nie były dopuszczone do stosowania w danych uprawach, przekazane pisma dotyczyły:

1. W 1 próbce szczypioru wykryto występowanie pozostałości substancji czynnych, tj.: fluopikolidu, propamokarbu, tetrakonazolu niedopuszczonych do stosowania w tej uprawie (przeprowadzono 1 kontrolę u producenta).
2. W 1 próbce pietruszki wykryto występowanie pozostałości s. cz.: metrybuzyna, niedopuszczonej do stosowania w tej uprawie (przeprowadzono 1 kontrolę u producenta).

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

3. W 1 próbce selera wykryto występowanie pozostałości s. cz.: Chloropiryfosu, niedopuszczonej do stosowania w tej uprawie (przeprowadzono 1 kontrolę u producenta),
4. W 1 próbce selera wykryto występowanie pozostałości substancji czynnej: permetryny (suma izomerów), niedopuszczonej do stosowania w tej uprawie (przeprowadzono kontrolę u producenta).
5. W 1 próbce kapusty pekińskiej wykryto przekroczenia NDP pozostałości s. cz. acetamiprydu - dopuszczonej do stosowania w tej uprawie. (przeprowadzono kontrolę u producenta).

W trakcie kontroli nie stwierdzono upraw z których zostały pobrane kwestionowane próbki, nie stwierdzono również na terenie gospodarstw zebranych płodów rolnych. Właściciele gospodarstw oświadczyli, że stosują środki ochrony roślin dopuszczone do dane uprawy i nie są w stanie ustalić pochodzenia wykrytych niedozwolonych substancji.

- Przeprowadzono kontrolę u producenta bobu świeżego w związku z pismem Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach dotyczącym powiadomienia informacyjnego w celu zwrócenia uwagi Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie stwierdzenia przekroczenia NDP kadmu na poziomie $0,052 \pm 0,013$ mg/kg w próbce środka spożywczego, pn.: Bób świeży, kraj pochodzenia: Polska. Podczas kontroli we wskazanym gospodarstwie nie stwierdzono ww. produktu. Osoba kontrolowana poinformowała, że całą wyprodukowaną ilość bobu świeżego sprzedawano był na giełdzie rolno - spożywczej w Krakowie. Sprzedaż udokumentowana fakturami sprzedaży. Właściciel gospodarstwa oświadczył, iż zabiegi ochrony roślin wykonuje sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym, prowadzi dokumentację dotyczącą stosowanych środków ochrony roślin. Poinformował również, że zabiegi ochrony roślin wykonuje zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin. W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że w gospodarstwie rolnym nie zidentyfikowano potencjalnych źródeł zanieczyszczeń obszaru produkcji, nie ustalono działań zapobiegawczych w celu zapobieżenia ewentualnych źródeł zagrożeń. Ponadto nie opracowano i nie wdrożono Dobrej Praktyki Rolniczej, nie zidentyfikowano zagrożeń związanych z prowadzoną produkcją pierwotną, nie ustalono i nie wprowadzono właściwych systemów ich monitorowania, a także ewentualnych działań zapobiegawczych i naprawczych. Nie opracowano procedury i instrukcji dotyczących postępowania z produktami roślinnymi niespełniającymi wymagań zdrowotnych, jak również dokumentacji dotyczących szkoleń członków rodziny w zakresie higieniczno –

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

sanitarnym oraz wiedzy na temat zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem środków spożywczych. Została wydana decyzja administracyjna, zgodnie z którą nakazano opracować, wdrożyć i utrzymywać procedury oparte na zasadach Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz Dobrej Praktyki Rolniczej (GAP) w gospodarstwie rolnym. Zalecenie wykonano.

- Przeprowadzono kontrolę u producenta „Bobu świeżego bez strąków” w związku z pismem Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach dotyczącym powiadomienia informacyjnego w celu podjęcia działań Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, w sprawie stwierdzenia przekroczenia NDP protiokonazolu – protiokonazol – destio (suma izomerów) ($0,050 \text{ mg/kg} \pm 0,025 \text{ mg/kg}$) w ww. produkcie. Podczas kontroli we wskazanym gospodarstwie nie stwierdzono ww. produktu. Osoba kontrolowana poinformowała, że całą wyprodukowaną ilość bobu świeżego sprzedawano był na giełdzie rolno - spożywczej w Krakowie. Sprzedaż udokumentowana fakturami sprzedaży. Właściciel gospodarstwa oświadczył, iż zabiegi ochrony roślin wykonuje sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym, prowadzi dokumentację dotyczącą stosowanych środków ochrony roślin. Poinformował również, że zabiegi ochrony roślin wykonuje zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin. W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że w gospodarstwie rolnym nie zidentyfikowano potencjalnych źródeł zanieczyszczeń obszaru produkcji, nie ustalono działań zapobiegawczych w celu zapobieżenia ewentualnych źródeł zagrożeń. Ponadto nie opracowano i nie wdrożono Dobrej Praktyki Rolniczej, nie zidentyfikowano zagrożeń związanych z prowadzoną produkcją pierwotną, nie ustalono i nie wprowadzono właściwych systemów ich monitorowania, a także ewentualnych działań zapobiegawczych i naprawczych. Nie opracowano procedury i instrukcji dotyczących postępowania z produktami roślinnymi niespełniającymi wymagań zdrowotnych, jak również dokumentacji dotyczących szkoleń członków rodziny w zakresie higieniczno – sanitarnym oraz wiedzy na temat zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem środków spożywczych. Została wydana decyzja administracyjna, zgodnie z którą nakazano opracować, wdrożyć i utrzymywać procedury oparte na zasadach Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz Dobrej Praktyki Rolniczej (GAP) w gospodarstwie rolnym. Zalecenie wykonano.

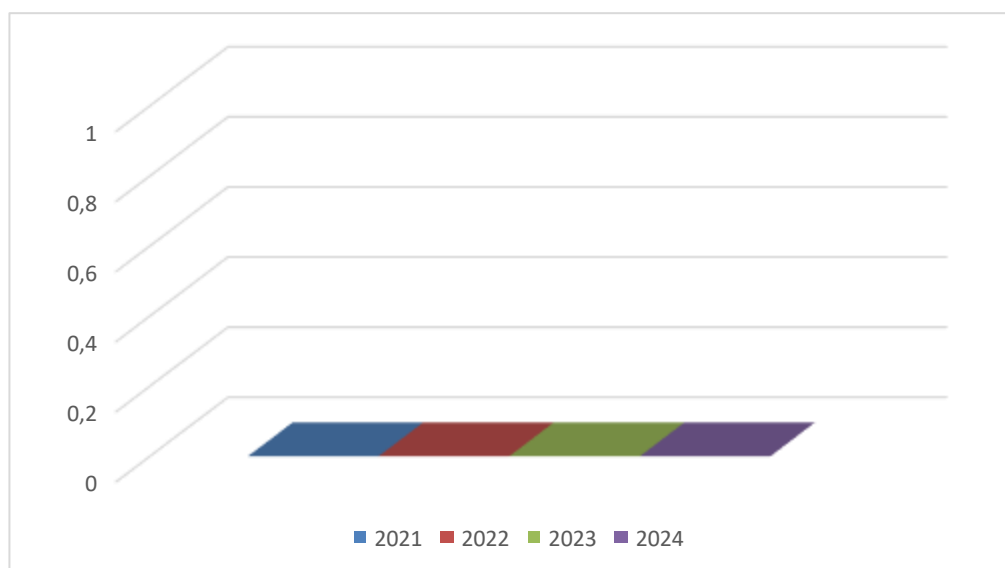
- Przeprowadzono kontrolę w Punkcie skupu owoców i warzyw prowadzącego skup ziemniaków w związku z pismem Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach dotyczącym powiadomieniem o niezgodności Krajowego Punktu Kontaktowego w Rumunii w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu - chloroprofamu ($1.0 \pm 0,5$ mg/kg) w ziemniakach, pochodzących z Polski. Podczas kontroli we wskazanym podmiocie nie stwierdzono. Podczas kontroli w pomieszczeniach magazynowych obiektu nie stwierdzono żadnych ziemniaków. Ustalono, że ziemniaki zostały zakupione na giełdzie rolnej w Proszowicach, zakup w Ziemniaki zakupione były w workach raszlowych bez oznakowania i bez ingerencji w produkt w tej samej formie wysłane zostały do odbiorcy. Zakup ziemniaków odbywał się w obrocie gotówkowym bez dokumentów towarzyszących, natomiast sprzedaż potwierdzona fakturą sprzedaży. Kontrolowany podmiot nie posiadał dokumentacji potwierdzającej właściwą jakość zdrowotną jak również sam nie przeprowadzał badań potwierdzających jakość zdrowotną środków spożywczych wprowadzanych do obrotu. Kontrola wykazała brak opracowanej i wdrożonej dokumentacji z zakresu systemu HACCP dostosowanego do zakresu prowadzonej działalności. Nie opracowano żadnych procedur, formularzy, nie prowadzi się zapisów ani rejestrów. Brak identyfikacji i oceny zagrożeń oraz ryzyka ich wystąpienia. Nie ustalono środków kontroli i metod przeciwdziałania tym zagrożeniom. Nie określono ewentualnych krytycznych punktów kontroli w celu wyeliminowania lub zminimalizowania wystąpienia zagrożeń. Nie ustalono dla każdego krytycznego punktu kontroli wymagań jakie powinien spełniać i nie określono granic tolerancji (limitów krytycznych). Nie ustalono i nie wprowadzono systemu monitorowania krytycznych punktów kontroli. W zakładzie brak jest działań korygujących oraz procedur weryfikacji systemu HACCP. Brak ustalonego sposobu rejestrowania i przechowywania danych oraz archiwizowania dokumentacji systemu. W zakładzie nie opracowano, nie wdrożono i nie stosuje się procedur zabezpieczania i wycofywania z obrotu partii żywności nieodpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. W zakładzie brak jest identyfikacji dostawców. Podmiot nie utworzył systemów i procedur identyfikacji podmiotów lub osób, które dostarczyły środek spożywczy przedmiotowej firmie. Została wydana decyzja administracyjna, zgodnie z którą nakazano opracować, wdrożyć i utrzymywać procedury oparte na zasadach systemu HACCP.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

W 26 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Powyższa ocena wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością. W 2023 r. również żaden z zakładów nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami.

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2021-2024, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

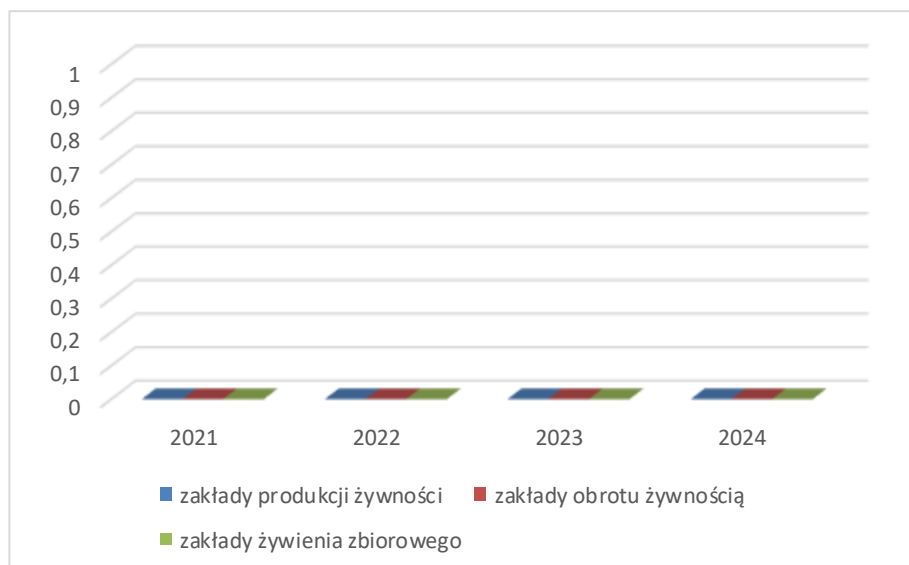
Wykres 1

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2021-2024, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych, salach sprzedaży oraz zapleczu sanitarno – higienicznym personelu,
- brak odzieży ochronnej personelu, personel pracuje w odzieży prywatnej,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, brak dostatecznej ilości pojemników na odpady, pojemniki i kosze brudne i nadmiernie przepełnione,
- brak czystości w otoczeniu obiektów (składowane worki z odpadami),
- brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk , brak mydła dezynfekcyjnego, brak suszarki lub ręczników jednorazowego użytku, brak możliwości higienicznego mycia rąk przez personel,
- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, razem przechowuje się produkty do bezpośredniego spożycia z produktami nieoczyszczonymi,
- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów (brak opracowanych harmonogramów badań wyrobów gotowych, brak realizacji opracowanych planów badań w zakresie pozostałości pestycydów, metali ciężkich, mikrobiologii oraz badań przechowalniczych), brak wyników badań potwierdzających

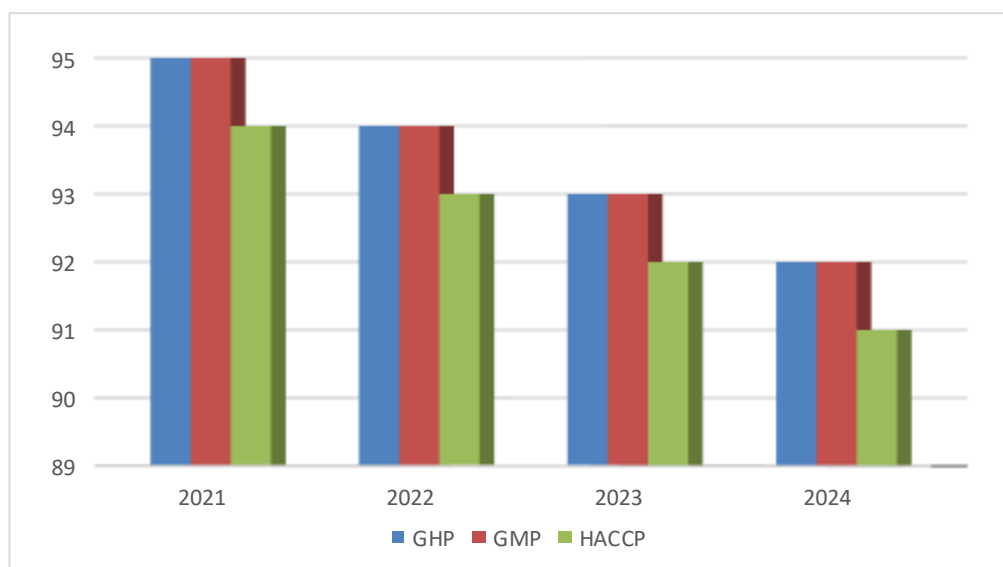
STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

skuteczność przeprowadzanych zabiegów myjąco-dezynfekcyjnych, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. Brak utworzonych systemów i procedur identyfikacji przedsiębiorstw, którym podmioty dostarczają swoje produkty jak również brak identyfikacji podmiotów lub osób od których zakupiono środki spożywcze. Brak weryfikacji systemu HACCP poprzez prowadzenie audytów wewnętrznych zgodnie z zapisami w dokumentacji systemu kontroli.

Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu w 2023 r. - 93%, 2024 r. - 92%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP uległ również nieznacznemu pogorszeniu: 2023r. - 92%, w 2024 r. – 91%. W związku z tym iż zakłady zmieniają profil prowadzonej działalności poprzez rozszerzenie zakresu dotychczasowej działalności system HACCP wymaga w dalszym ciągu stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2021-2024, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

Ogółem w 2024 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 29 próbek środków spożywczych.

➤ Mikrobiologicznie zbadano 25 próbek.

➤ Chemicznie zbadano 4 próbki.

Brak zakwestionowanych próbek środków spożywczych.

1. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności nie pobierano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego próbek żywności z grupy produktów o zwiększonym prawdopodobieństwie wystąpienia materiału GM. W 2024r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych.
2. W związku z 15 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF), 33 powiadomienia informacyjne w ramach systemu RASFF przeprowadzono łącznie 10 kontroli interwencyjnych oraz rozmowy telefoniczne.

W ramach podejmowanych czynności wycofano z obrotu w ramach powiadomień informacyjnych:

- **26 szt.** produktu pn.: „Herbata czarna liściasta łamana LOYD MADRAS”, data minimalnej trwałości: 08.2025, nr partii: L22082313 A, masa 100 g, producent Mokate S. A., ul. Katowicka 265a, 43-450 Ustroń, ze względu na stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu fenobukarbu ($0,064 \pm 0,0321$ mg/kg);
- **1 szt.** produktu pn. „Kebab drobiowy głęboko mrożony”, marka Damak Lider, masa 15 kg, data produkcji/zamrożone dnia: 27.03.2024, termin przydatności do spożycia: 26.03.2025, numer partii 13/03, producent: Damak Food Sp. z o.o., Aleja Krakowska 66, 05 – 555 Grzędy, sprzedawca: Kaptan Food Service Sp. z o.o., Aleja Krakowska 3, 05 – 830 Wolica, ze względu na stwierdzenie obecności szczepów Salmonella oraz Campylobacter.

W ramach podejmowanych czynności wycofano z obrotu w ramach powiadomień alarmowych:

- **3 szt.** produktu pn. Herbapol Herbatka fix rumiankowo- koperkowa, masa opakowania: 240 g; nr partii: 011023, najlepiej spożyć przed końcem: 09-2026, producent: Zakłady Zielarskie HERBAPOL w Krakowie S. A., ul. Chałupnika 14, 31-

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

464 Kraków, Zakład Produkcyjny w Bochni, ul. Partyzantów 7, 32-700 Bochni, ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) sumy alkaloidów pirolizydynowych ($541 \pm 189 \mu\text{g/kg}$);

- **5 szt.** produktu pn.: „herbatniki z Rumunii”, masa netto: 400g, producent: producent: Eti European Food Industries SA, Str. Aviatorilor, Nr. 10 – Parcul Industrial Craiova – U1/PIC/EI, Craiova, jud. Dolj, 207280, najlepiej spożyć przed 01.07.2025, ze względu na stwierdzenie wysokiego poziomu akrylamidu.

3. W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach turystycznych i wypoczynkowych, w tym obiektów działających sezonowo, przy głównych szlakach komunikacyjnych, parkingach, stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym przeprowadzono 7 kontroli, skontrolowano ogółem 5 obiektów, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800zł. za nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny obiektu, przy umywalkach do mycia rąk brak koniecznego wyposażenia do higienicznego ich mycia, brak mydła dezynfekcyjnego oraz ręczników jednorazowych lub suszarki do rąk, w zakładzie brak środków do mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętu w terminach ważności co uniemożliwiało przeprowadzanie w sposób prawidłowy procesów mycia i dezynfekcji, brak odzieży ochronnej, personel pracuje w odzieży prywatnej, niewłaściwe magazynowanie środków spożywczych, brak segregacji asortymentowej w urządzeniu chłodniczym, razem przechowywano gotowe potrawy oraz warzywa luzem i środki spożywcze w opakowaniach zbiorczych, brak prowadzonego monitoringu przechowywania surowców oraz gotowych potraw w urządzeniach chłodniczych i mroźniczych, brak dokumentacji z prowadzenia kontroli, brak dokumentacji potwierdzającej, że w obiekcie prowadzona jest kontrola warunków dostaw środków spożywczych, brak dokumentacji potwierdzającej prowadzenie monitoringu obecności szkodników, brak prawidłowo prowadzonej kontroli wewnętrznej opartej na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP, nie przestrzegano instrukcji GHP i GMP. Mandaty nałożono w zakładzie małej gastronomii. Wydano zalecenie z bezzwłocznym terminem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Przeprowadzono dwie kontrole sprawdzające w związku z tym, iż pierwsza kontrola sprawdzająca wykazała również nieprawidłowości w obiekcie. Podczas drugiej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarnym obiektu. Nie wydawano decyzji administracyjnych z zarządzeniami dotyczącymi poprawy stanu sanitarno – technicznego obiektów.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

1. W 2024 r nie zgłaszano zbiorowych zatruc pokarmowych w związku z czym nie uczestniczano w opracowywaniu ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych.
2. Przeprowadzono 3 kontrole w trakcie trwania wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży w trakcie których dokonano 3 ocen żywienia na podstawie jadłospisów, zastrzeżeń do sposobu wyżywienia jak i stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanego obiektu nie stwierdzano.
3. Wykonano 11 pomiarów kontrolnych w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, 18,2% pomiarów wskazało na nieprawidłowości w tym zakresie. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 700 zł. Wydano zalecenie przechowywania środków spożywczych zgodnie z deklaracjami producentów.
4. Wykonano 10 ocen teoretycznych sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego, tj. 7 w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 3 oceny żywienia w obiektach prowadzących żywienie dzieci w ramach wypoczynku zimowego i letniego (obiekty żywienia zbiorowego otwartego). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia w trakcie trwania wypoczynku dzieci i młodzieży.
5. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 25 kontroli. Wydano 22 decyzje zatwierdzające obiekty żywnościowe bezwarunkowo. Wydano również 2 decyzje zmieniające zakres prowadzonej działalności (rozszerzenie działalności) 1 decyzję zatwierdzającą obiekt warunkowo (brak dokumentacji systemu HACCP do zakresu planowanej działalności).
6. Na skutek interwencji konsumentów przeprowadzono 1 kontrolę, przeprowadzona kontrola potwierdziła zasadność interwencji. Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 100%.
7. W związku z wystąpieniem ASF na terenie Polski i możliwością przeniesienia na teren woj. świętokrzyskiego prowadzono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywieniowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików. Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością. W trakcie kontroli w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono mięsa niewiadomego lub wątpliwego pochodzenia, nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

przetworów z mięsa dzików. Podczas kontroli w obiektach żywnościowych analizowano częstotliwość wywozu odpadów komunalnych zmieszanych z odpadami gastronomicznymi. Łącznie przeprowadzono 14 kontroli obejmujących w/w obszar. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 2 mandaty karne na kwotę 1000 złotych. Mandaty karne nałożono w zakładzie żywienia zbiorowego typu otwartego oraz w tzw. „małej gastronomii” za brak prawidłowo prowadzonej gospodarki odpadami, stwierdzono kosze na śmieci bez pokryw, przepełniony pojemnik na odpady. Zalecano wyposażyć obiekty w prawidłowe, zamykane kosze na odpady, dostosować częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiektach. Zalecenie wykonano. W trakcie kontroli przeprowadzanych w obiektach żywnościowo-żywnościowych nie stwierdzono w sprzedaży oraz używania do przygotowywania potraw mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia.

8. W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną (suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami i składnikami mineralnymi) przeprowadzono:
  - 2 kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu żywność prozdrowotną dokonując analizy składu ilościowo - jakościowego produkowanych suplementów diety, dokonano również oceny znakowania 2 suplementów diety. Nie stwierdzono niezgodności w zakresie znakowania 1 ocenionego suplementu diety. Wniesiono uwagi do znakowania 1 suplementu diety. Wystosowano pism interwencyjne do PPIS nadzorującego producenta ocenionego suplementu diety.

Wnioski

W 2024r. stwierdzono, iż stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej nieznacznie się pogorszył pomimo że nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

Stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu, stan wdrożenia systemu HACCP również uległ nieznacznemu pogorszeniu.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzоровe. Obiekty, które wymagają wzmożonych działań to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów, automaty do lodów, produkcja żywności w warunkach domowych, w tym produkcja wyrobów cukierniczych i ciastkarskich z masami kremowymi,

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Lody produkowane metodą tradycyjną oraz lody z automatu,
- Lody nieopakowane (gałkowe lub/i jako składniki deserów),
- Ciasta z kremem nie poddanym obróbce termicznej (w tym produkowane w warunkach domowych),
- Mięso i przetwory mięsne, drób i elementy drobiowe, jaja,
- Żywność prozdrowotna w tym suplementy diety

Wzmoczonego nadzoru wymaga również produkcja pierwotna owoców miękkich (malin, truskawek, borówek, porzeczek, agrestu i jeżyn), warzyw liściastych jedzonych na surowo, pomidorów i ogórków w związku z potencjalnym ryzykiem zagrożenia zdrowia ze względu na możliwą obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

Wzmoczonego nadzoru wymaga produkcja pierwotna warzyw i owoców ze względu na zanieczyszczenie pestycydami, tak ze względu na stwierdzanie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pestycydów w produktach oraz ze względu na stosowanie pestycydów niepuszczonych na dane uprawy, co potwierdzają wyniki badań.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej jest zadawalający pomimo 1% pogorszeniu. Wymaga on w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu kazimierskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym dotyczy to głównie producentów produkcji pierwotnej. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczne, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są zalecenia z bezzwłocznym terminem usuwania stwierdzonych usterek lub decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

prowadzonej działalności. W 2024 r. wydano 4 decyzje zarządzające opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP, 1 decyzję zarządzającą poprawę stanu sanitarno-technicznego (usterkowa). 3 decyzje zarządzające opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP wydano dla 2 producentów produkcji pierwotnej, 1 decyzje dla obiektu obrotu żywnością pochodzenia roślinnego.

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2024 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2024r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podjęmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

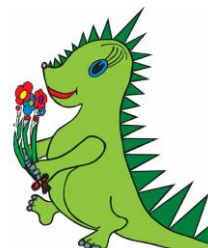
Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu kazimierskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej – „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” „Bieg po zdrowie” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie”. Są to programy o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej**„CZyste Powietrze Wokół Nas”**

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło 11 placówek z terenu powiatu kazimierskiego.

Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 266 dzieci oraz 242 rodziców.

Dzieci podczas zajęć zdobyły wiedzę jak radzić sobie w sytuacjach kiedy ktoś pali w ich obecności.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać chęć naśladowania. Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz pozwala na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej, a jego głównym celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórce, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowało 9 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 334 dzieci oraz 149 rodziców.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych zajęciach. Program ten uświadomił uczniom jak wielki wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich same decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej

„ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej (IV – VIII).

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło 8 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego.

Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształtować postawy asertywne wobec nacisku swoich rówieśników.

Koordynatorzy szkolni tego programu szczególną uwagę poświęcili problemowi używania e-papierosów przez młodych ludzi. Wynika to z rosnącego co roku odsetku nastolatków sięgających po tego typu produkty.

W trakcie realizacji programu w szkołach odbywały się apele antytytoniowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy wiedzy, konkursy na plakaty antytytoniowe oraz warsztaty antytytoniowe dla rodziców.

W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 534 uczniów oraz 207 rodziców.

Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurlą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu

Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło 9 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego. W wyniku działań edukacją objęto 118 uczniów oraz 133 rodziców.

Program ekologiczny dla dzieci przedszkolnych

SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE

W roku szkolnym 2023/2024 odbyła się IV edycja programu ekologicznego dla dzieci przedszkolnych pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Grupa do której skierowany jest ten program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na terenie powiatu kazimierskiego w programie wzięły udział 4 placówki, w związku z czym edukacją objęto 116 dzieci oraz 63 rodziców.

Profilaktyka nadwagi i otyłości – ogólnopolski program edukacyjny „TRZYMAJ FORMĘ!”

Program zainicjowany został przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest pogłębienie wiedzy w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka oraz dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych.

Adresatami programu są uczniowie klas starszych szkół podstawowych (V – VIII) a realizacja programu oparta jest na metodzie projektu.

Projekty realizowane przez zainteresowane szkoły powinny służyć promocji aktywności fizycznej oraz prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się młodzieży. Przedmiotem projektów nie mogą być zagadnienia związane z handlem i promocją produktów żywnościowych. Ponadto, projekty nie mogą być oparte na zakazach i dyskryminacji żadnej z grup produktów żywnościowych.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło 7 szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia zorganizowanego w PSSE w Busku – Zdroju oraz podczas porad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej. Podczas szkolenia i porad koordynatorom szkolnym przekazano materiały edukacyjne do programu.

W programie łącznie uczestniczyło 247 uczniów oraz 234 rodziców, którzy aktywnie włączyli się w wybrane zadania programowe.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Koordynatorzy szkolni oraz współrealizatorzy ocenili program jako dobre narzędzie do promowania zachowań prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

„ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?”

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje ogólnopolski program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień, autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wyjątkowość tego programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. Program podzielony jest na trzy części korespondujące tematycznie ze sobą.

Celem głównym programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, substancje psychoaktywne) oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowały wybrane klasy w dwóch szkołach ponadpodstawowych z terenu powiatu kazimierskiego.

Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu A,B i C pt. „Podstępne WZW”

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Adresatami programu są uczniowie klas II szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Program ten jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie.

Na terenie powiatu kazimierskiego w roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu „Podstępne WZW” przystąpiła 1 szkoła ponadpodstawowa.

Program edukacyjno-informacyjny „Znamie! Znam je?” dla szkół ponadpodstawowych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przystąpiła do realizacji programu profilaktyki czerniaka, który jest skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Każdego roku w Polsce onkolodzy odnotowują 2 500 – 3 000 przypadków nowych zachorowań na czerniaka. Niestety blisko 40% chorych umiera z powodu tego nowotworu, gdyż zbyt późno trafia do lekarzy. Tymczasem wcześniej wykryty czerniak jest bardzo łatwo uleczalny. Dziś częściej, niż w poprzednich latach, notuje się przypadki czerniaka u młodych osób. Przyczyny takiego stanu rzeczy należy upatrywać m.in. w zmianie stylu życia, jaka nastąpiła w ostatnich kilku dziesięcioleciach – większa popularność solariów i moda na opaloną skórę. W ciągu ostatnich 20 lat zapadalność na czerniaka zwiększyła się w Polsce aż o 300%. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wciąż niska świadomość społeczna w zakresie profilaktyki i czynników ryzyka. Dlatego działania mające na celu promocję profilaktyki tego nowotworu mają szczególne znaczenie.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Na terenie powiatu kazimierskiego w roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu „Znamie! Znam je?” przystąpiły wybrane klasy w 3 szkołach ponadpodstawowych.

Program edukacyjny poświęcony profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy „WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK”

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju w roku szkolnym 2023/2024 realizowała już VII edycję programu edukacyjnego poświęconego profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”.

Program ten skierowany jest do uczniów klas I szkół ponadpodstawowych. Realizację programu na terenie Polski koordynuje i wspiera finansowo oraz organizacyjnie Fundacja „Gwiazda nadziei”.

Głównym celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy wśród młodzieży oraz jej rodziców i opiekunów.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowała 1 szkoła ponadpodstawowa z terenu powiatu kazimierskiego.

Profilaktyka palenia tytoniu

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju prowadzi działania edukacyjne z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, które wynikają z aktualnych potrzeb środowiska szkolnego. Są to spotkania dla uczniów starszych klas szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, szkolenia dla nauczycieli i rodziców. Realizowane są jako wsparcie szkół w profilaktyce uzależnień.

W 2024r. w szkołach powiatu kazimierskiego przeprowadzono 6 spotkań, w których uczestniczyły 142 osoby. Podczas zajęć przekazywano w placówkach różnorodne materiały z zakresu profilaktyki antytytoniowej.

Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu 2024

Każdego roku w dniu 31 maja, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wraz z organizacjami partnerskimi organizuje obchody Światowego Dnia bez Tytoniu zwracając szczególną uwagę na zagrożenia zdrowotne związane z używaniem tytoniu oraz zachęcając do prowadzenia działań mających na celu jego ograniczenie.

Ostatecznym celem Światowego Dnia bez Tytoniu jest przyczynienie się do ochrony obecnych i przyszłych pokoleń przed niszczącymi skutkami zdrowotnymi spowodowanymi paleniem tytoniu, ale też konsekwencjami społecznymi, środowiskowymi i ekonomicznymi wynikającymi z używania tytoniu i narażenia na dym tytoniowy.

Zmniejszenie narażenia na dym tytoniowy wciąż jest najważniejszym działaniem dla zmniejszenia zachorowań i zgonów na nowotwory złośliwe.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju w związku z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu podejmuje współpracę ze szkołami oraz innymi instytucjami, które są zaangażowane w promocję zdrowia.

Światowy Dzień Rzucania Palenia 2024

21 listopada 2024 roku, obchodzono Światowy Dzień Rzucania Palenia. W związku z tym Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju podjęła działania edukacyjne mające na celu wsparcie placówek szkolnych w realizacji profilaktyki antytytoniowej.

W Zespole Placówek Oświatowych w Skalbmierzu, na zaproszenie dyrekcji odbyły się cztery spotkania informacyjno – edukacyjne dla uczniów wybranych klas.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Pracownicy PZiOZ podczas zajęć wykorzystując prezentację multimedialną pt. „O co tyle dymu. Czyli prawdy i mity o paleniu papierosów i e-papierosów” omówili zagadnienia dotyczące profilaktyki antytytoniowej.

Uczniowie zostali zapoznani z ewentualnymi konsekwencjami palenia tytoniu, zdobyli świadomość jak niekorzystne dla naszego zdrowia jest bierne inhalowanie dymem tytoniowym oraz zweryfikowali mity dotyczące alternatywnych form dla papierosów.

Poruszona została także tematyka e-papierosów, które są coraz bardziej popularne wśród młodzieży. Przypomniano obowiązujące przepisy prawne dotyczące papierosów i e-papierosów.

Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Głównym celem programu jest wzrost wiedzy na temat HIV i AIDS oraz zmniejszenie liczby zakażeń HIV w drodze ryzykownych zachowań. Program realizowany jest w różnych formach, między innymi:

- poprzez kampanie medialne realizowane z udziałem Krajowego Centrum ds. AIDS;
- obchody Światowego Dnia Walki AIDS – 1 grudnia;
- systematyczne działania edukacyjne w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV,
- edukację i uświadamianie społeczeństwa;

Działania profilaktyczne z zakresu HIV/AIDS prowadzone były cały rok ze szczególnym uwzględnieniem obchodów „Światowego Dnia Walki z AIDS”.

Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE w Busku – Zdroju, w celu dotarcia do szerokiej liczby odbiorców z zagadnieniami dot. profilaktyki HIV i AIDS przez cały rok prowadziła dystrybucję materiałów edukacyjnych w zakładach opieki zdrowotnej oraz w placówkach szkolno – wychowawczych.

Ponadto w dwóch szkołach podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego przeprowadzono 6 spotkań edukacyjnych z zakresu profilaktyki HIV i AIDS podczas których uczniom i nauczycielom przekazano różnorodne materiały informacyjne.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Busku – Zdroju zaprezentowano nową ogólnopolską kampanię społeczną Krajowego Centrum ds. AIDS pod hasłem „Mój pierwszy raz”.

.

Akcja Letnia 2024

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju, jak co roku realizowała akcję profilaktyczną „Zdrowe Wakacje 2024”.

Akcja ta miała pomóc mieszkańcom naszego regionu oraz odwiedzającym go turystom bezpiecznie i zdrowo spędzić wakacje oraz uzyskać informacje na temat różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, na jakie jesteśmy narażeni w okresie letnim.

W związku z organizacją działań prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych: broszur „Wakacje zdrowe i bezpieczne”, ulotek „Patent na bezpieczne wakacje”, kleszczowanek „Dowiedz się więcej o kleszczach” oraz ulotek dot. substancji psychoaktywnych, na wszystkich zgłoszonych do PSSE Busko – Zdrój zorganizowanych formach wypoczynku letniego na terenie powiatu kazimierskiego.

Wspólnie z przedstawicielami Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzono 4 spotkania informacyjne dla 234 uczestników kolonii i obozów.

Na stronie internetowej PSSE Busko – Zdrój zamieszczano na bieżąco różnorodne informacje mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego w czasie wakacji – zatrucia grzybami, choroby odkleszczowe, zagrożenia wynikające z upałów, bezpieczne przechowywanie żywności.

Promowanie zdrowego stylu życia

Do zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju należy także inicjowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalenie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej.

Z uwagi na to że, zdrowie człowieka, aż w 50% zależy od stylu życia jednostki, PPIS w Busku – Zdroju kładzie nacisk na działania promocyjne i profilaktyczne w tym zakresie.

W związku z tym, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom szkół, przeprowadzono 2 spotkania dotyczące zdrowego stylu życia, w których uczestniczyło 77 uczniów jednej ze szkół podstawowych z terenu powiatu kazimierskiego. Szczególną uwagę podczas tych zajęć poświęcono napojom energetyzującym oraz ich wpływowi na organizm młodego człowieka

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

W ramach kształtowania prawidłowych nawyków prozdrowotnych wśród dzieci, pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej wraz z przedstawicielami Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży zorganizowali na terenie 3 szkół podstawowych akcję informacyjną „Lekki Tornister”.

Łącznie 95 uczniów z klas I – IV zostało sprawdzonych pod kątem obciążenia tornistrów. Poza tym wszyscy uczniowie po zakończeniu etapu ważenia uczestniczyli w spotkaniach informacyjnych, podczas których poruszono temat zbyt przeciążonych plecaków oraz skutki zdrowotne nieprawidłowego noszenia tornistrów.

Pracownicy Sekcji PZiOZ przekazali także uczniom i nauczycielom 130 ulotek dotyczących prawidłowego pakowania i noszenia plecaków.

Wnioski

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

X. PODSUMOWANIE

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W 2024 r. na terenie powiatu kazimierskiego nie zaistniały zdarzenia, których następstwa mogły wywołać konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Prowadzono stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej. Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (dyżurny telefon alarmowy). Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania są spójne z działaniami określonymi w planach zarządzania kryzysowego pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2024 r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu buskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- Działania mające na celu jak najmniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 i grypy wśród mieszkańców (podczas wywiadów epidemiologicznych prośba o samoizolację i ograniczenie do koniecznego minimum kontaktu z osobami zdrowymi, oraz prośba o zakładanie maseczek w miejscach publicznych).
- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,
- współpracę z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu i ograniczaniu ognisk zakażeń szpitalnych i patogenów alarmowych.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie kazimierskim w 2024 roku należy uznać za generalnie dobrą.

W 2024 r. na terenie powiatu kazimierskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono 126 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2. 23 osoby spośród zakażonych były hospitalizowane.

W 2024 roku nie zarejestrowano w powiecie kazimierskim żadnego ogniska zakażenia szpitalnego.

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2022 -2023 odnotowano w 2024 r. niewielki wzrost zachorowań w stosunku do roku 2023 .

W 2024 r. na terenie powiatu kazimierskiego nie zarejestrowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

W 2024 r. na terenie powiatu kazimierskiego w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych, szczepieniom podlegała populacja 4366 dzieci i młodzieży do lat 19 (w 2023 r. – populacja 4443 dzieci i młodzieży do lat 19).

Na terenie powiatu kazimierskiego w 2024 r. zarejestrowano 1 odczyn poszczepienny.

Wykonawstwo szczepień w powiecie kazimierskim w 2024 r. należy ocenić jako generalnie dobre, jednak z utrzymującym się bardzo niskim wykonawstwem szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy, krztuścowi i polio wśród dzieci w 6 roku życia i niskim wykonawstwem szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy i krztuścowi wśród młodzieży w 14 roku życia, a także szczepienia p/odrze, śwince i różyczce w 7 roku życia.

Na terenie powiatu kazimierskiego w 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju prowadził 10 postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

W 2024 r. na terenie powiatu kazimierskiego nie zarejestrowano nowo wykrytych zakażeń HIV.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych w 2024 r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, ich stan sanitarny na terenie powiatu kazimierskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie kazimierskim został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość pobranych prób	31	32	21	32	28	26	23
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	1	1	0	5	0	1	0
Ilość przekroczeń fizyko-chemicznych	1	1	0	3	0	1	2

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W powiecie kazimierskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizował ustawowe, podstawowe czynności i działania, które obejmowały kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 r. było opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- projektów planów zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych
- odbiorów obiektów budowlanych.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2024 r. utrzymywała się na poziomie porównywalnym w stosunku do lat poprzednich.

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2024 r. objęto nadzorem 38 placówek nauczania i wychowania oraz 6 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2024 r. na poprawę w/w stanu zostało wydanych 6 decyzji administracyjnych. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2024 r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowało się 828 obiektów tj. o 29 obiektów więcej w porównaniu do 2023 r. i o 73 obiekty więcej w stosunku do roku 2022 r.

W ciągu 3 lat tj. od 2022 r. nadzorem objęto 52 producentów produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

W 74 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 89 kontroli i rekontroli sanitarnych w tym 1 kontrolę interwencyjną na skutek interwencji konsumentów.

Z 74 obiektów skontrolowanych w 2024 r. wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 26 zakładów, nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2024 r. wydano 4 decyzje zarządzające opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP, 1 decyzję zarządzającą poprawę stanu sanitarno-technicznego (usterkowa), 2 decyzje umarzające prowadzone postępowanie w sprawie zatwierdzenia obiektów (obiekty żywienia zbiorowego otartego i zamkniętego),

Nałożono 10 mandatów karnych na kwotę 4400,00 zł.

W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 5 obiektów żywnościowo-żywnościowych, w których nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800zł. za nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny obiektów.

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

Prowadząc działania kontrolne i wyjaśniające w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF oraz w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru nad obiektami żywnościowo – żywieniowymi wycofano z obrotu produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz po upływie daty minimalnej trwałości i terminie przydatności do spożycia na kwotę 395zł.

W ramach przeprowadzonego w 2024 r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 29 próbek. Mikrobiologicznie zbadano 25 próbek, chemicznie zbadano 4 próbki. Brak zakwestionowanych próbek środków spożywczych.

W 2024 r. odnotowano nieznaczne pogorszenie stanu wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane obiekty w związku z tym, iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez jej rozszerzanie.

Nadzór nad warunkami pracy

W 2024 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich oraz programów obejmujących krótsze okresy (np. nadzoru nad produktami biobójczymi, których użycie wzrasta w sezonie letnim).

W 2024 r. przekroczenia hałasu stwierdzono w 1 zakładzie pracy, w 2023 r. przekroczenia NDN hałasu stwierdzono również w 1 zakładzie. Brak tendencji wzrostowej w tym zakresie sprawia, iż warunki pracy pracowników poprawiają się z roku na rok.

W 2024 r. oraz w 2023 r. nie wydawano decyzji stwierdzających chorobę zawodową w powiecie kazimierskim.

Brak chorób zawodowych oraz spadek nowych przekroczeń normatywów higienicznych należy powiązać z coraz większą świadomością pracodawców odnośnie

STAN SANITARNY powiatu kazimierskiego 2024

bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach jak również z coraz większą wiedzą pracowników na temat zdrowotnych aspektów pracy.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2024 r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu kazimierskiego, uwzględniając istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na względzie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców przedsięwzięć prozdrowotnych, zachęcanie do właściwych zachowań prozdrowotnych, dążenie do kształtowania pozytywnych zmian postaw, propagowanie zdrowego stylu życia i motywowanie do podwyższenia jakości życia,
- monitoring sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń u ludzi,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezzwłocznego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w zakresie ograniczania rozprzestrzeniania się ognisk zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- wzmocnienie nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, w tym suplementami diety,
- podobnie jak w całej Polsce, obserwowano utrwalony już trend, stałego zwiększania się liczby rodziców/opiekunów prawnych, którzy nie poddają dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym, pomimo braku przeciwwskazań lekarskich.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu pozostawało w 2024 roku w dalszym ciągu na wysokim poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych